

Slikovnice Inga Siegnera o zmajicu Kokosu

Kos, Klara

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:286210>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-11**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI STUDIJ**

**KLARA KOS
ZAVRŠNI RAD**

**SLIKOVNICE INGA SIEGNERA O
ZMAJIĆU KOKOSU**

Zagreb, srpanj 2021.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI STUDIJ
(Zagreb)

ZAVRŠNI RAD

Ime i prezime pristupnika: Klara Kos

TEMA ZAVRŠNOG RADA: Slikovnice Inga Siegnera o zmajiću Kokosu

MENTOR: prof. dr. sc. Diana Zalar

Zagreb, srpanj 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1 Funkcije slikovnice	1
1.2 Odnos teksta i ilustracije	2
2. TKO JE INGO SIEGNER?	3
2.1. Bibliografija autora	4
3. SADRŽAJ SLIKOVNICA – ANALIZA SADRŽAJA I GLAVNIH LIKOVA	6
3.1. Analiza tema	10
4. ILUSTRACIJE	15
5. LIK ZMAJA	20
6. ZAKLJUČAK	23
7. LITERATURA	25

SAŽETAK

Prva slikovnica o zmajiću Kokosu njemačkog autora Inga Siegnera izdana je 2002. godine. Kroz naredne godine uslijedila su izdanja još 40 slikovnica koje malenog zmaja i njegove prijatelje prate na uzbudljivim avanturama i vode ih do raznih krajeva svijeta, pa čak i do svemira. U Hrvatskoj se o liku zmajića Kokosa čulo 2014. godine kada je na hrvatski jezik prevedena prva slikovnica iz serijala. Od tada je prevedeno još 7 naslova. Slikovnice o zmajiću Kokosu karakteriziraju mnogi fantastični likovi i motivi te maštovite pustolovine čime slikovnice prvenstveno zadovoljavaju zabavnu funkciju. Zadovoljavaju i sve ostale funkcije koje autori navode kao elemente kvalitetne slikovnice, a to su informacijsko-odgojna funkcija, spoznajna funkcija, iskustvena funkcija i estetska funkcija. Osim uzbudljive tematike, slikovnice karakteriziraju i autorove ilustracije koje su na ponekim stranicama vrlo oskudne ili ih čak i nema, dok na pojedinim stranicama vrlo bogato ilustriraju tekst i nad njim prevladavaju.

Kompleksnije teme, veća količina teksta te mala tiskana slova ove slikovnice ne čine primjerenima djeci jasličke ili mlađe vrtičke dobi. One su, kao što je potvrdio i autor na službenoj mrežnoj stranici „Der kleine Drache Kokonuss“ (Der kleine Drache Kokonuss na adresi <https://www.drache-kokonuss.de/>), namijenjene djeci predškolske dobi.

Iako je zmajić Kokos prikazan kao miroljubiv i prijateljski nastrojen lik koji je uvijek spreman pomoći svojim prijateljima, neki od njegovih pothvata potencijalno su opasni te prikazuju ponašanja koja ne bi trebala biti prihvatljiva. Iz tog razloga, prilikom čitanja slikovnica o zmajiću Kokosu trebalo bi prakticirati dijaloško čitanje, odnosno s djetetom razgovarati o pročitanoj i poticati ga na kritičko razmišljanje kako bi se osvijestila Kokosova neprimjerena ponašanja.

Ključne riječi: slikovnica, ilustracija, zmajić Kokos, Ingo Siegner

SUMMARY

The first picture book about the dragon Coconut by a German author was published in 2002. In the following years, 40 more picture books were published, which accompany the little dragon and his friends on exciting adventures and take them to various parts of the world, and even to space. The character of the dragon Coconut was heard in Croatia in 2014, when the first picture book from the series was translated into Croatian. Since then, 7 more titles have been translated. The series is characterized by many fantastic characters and motives as well as imaginative adventures and because of that the series primarily fulfill a fun function. It also satisfies all other functions that the authors list as elements of quality picture books, namely the information-educational function, the cognitive function, the experiential function and the aesthetic function. In addition to exciting topics, the series is also characterized by the author's illustrations, which on some pages are very scarce or even non-existent, while on some pages they very richly illustrate the text and predominate over it.

Due to more complex topics, as well as the larger amount of text and small print with which the picture books are printed, it can be concluded that the series is intended for preschool children, and this is confirmed by the author of the series.

Although the dragon Coconut is portrayed as a peaceful and friendly character who is always ready to help his friends, some of his ventures are potentially dangerous and depict behaviors that should not be acceptable. For this reason, when reading this series, one should practice dialogic reading, ie talk to the child about what has been read and encourage him to think critically in order to become aware of Cocos' inappropriate behavior.

Keywords: picture book, illustration, dragon Coconut, Ingo Siegner

1. UVOD

Pojam *slikovnica* označava dječju knjigu u kojoj prevladavaju slike i crteži ili su slike i crteži sve što se u njima nalazi, dakle, ne moraju sadržavati tekst (Anić, 1994). Suvremena slikovnica je knjiga definirana verbalnim i vizualnim diskursom, interaktivnošću, specifičnim čitanjem te malim brojem stranica. Definirana je i trodimenzionalnošću jer ima ulogu knjige, objekta i predmeta. (Narančić Kovač, 2015).

Slikovnica je prva knjiga koju dijete uzima u ruke i čita. Zbog toga je izrazito važan estetski izgled slikovnice, kao i njena poučna vrijednost. Likovni tekst slikovnice treba biti jasan i atraktivan, dok se kod ilustracija pažnja treba obraćati na boju i dinamiku (Kos-Paliska, 1997).

Po količini teksta, slikovnice se dijele na slikovnice bez teksta i slikovnice s malim brojem teksta na malo stranica. U pojmu *slikovnica* fokus je stavljen na sliku, što govori da je slika u prvom planu u odnosu na riječ (Martinović, 2011). Crnković (1990.) također navodi da je slikarstvo važnije od literature, ali da najveću umjetničku vrijednost imaju one slikovnice koje su odraz savršene sinteze i usklađenosti teksta i ilustracija, gdje su i tekst i ilustracije na umjetničkom nivou. Takvo stajalište potvrđuje i Martinović (2011; str. 69) – „U istraživanjima slikovnice u području dječje književnosti, slikovnici se pristupa kao cjelini sastavljenoj od tekstualnoga i slikovnoga elementa i gleda je se kao dvodimenzionalan materijal.“

Nola (1972.) naglašava kako se slikovnica, osim u teorijskom smislu, treba razmatrati i kao temelj koji je pedagoški vrijedan u vođenju djeteta prema samome tekstu (Nola, Danica, 1972).

1.1 Funkcije slikovnice

Majhut i Zalar (2008.) ističu kako je zadaća slikovnice da dijete kroz nju otkriva svoju okolinu i svijet oko sebe, da se upozna s pisanom riječi kroz bogaćenje vokabulara novim riječima, da potiče razvoj govora djeteta, te da slikovnica kod djeteta prouzrokuje emocije i zadovoljava djetetovu potrebu za novim.

Čačko (2000.) govori o raznim funkcijama slikovnice koje su usuglašene s potrebama djeteta s obzirom na njegovu dob, odnosno s potrebama onoga kome je

namijenjena. Neke od osnovnih funkcija koje navodi su informacijsko-odgojna funkcija, spoznajna funkcija, iskustvena funkcija, estetska funkcija i zabavna funkcija.

Kos-Paliska (1997.) smatra da se ocjenjivanje slikovnice može postići uzimajući u obzir ove elemente slikovnice: sadržaj teksta, ljepotu ilustracije, izbor sloga, način prijeloma, kvalitetu tiska te solidnost uveza.

1.2 Odnos teksta i ilustracije

Martinović (2011.) naglašava kako između slike i teksta postoji paralelnost i međuovisnost pripovijedanja, gdje paralelnost podrazumijeva istovremenost i jednakost jer slika i tekst govore o istome u isto vrijeme, a međuovisnost pripovijedanja podrazumijeva istovremenost i različitost jer slika i tekst govore i o različitim u isto vrijeme. Zato je nužno ova dva parametra sagledavati u isto vrijeme kako bi se mogla shvatiti bit. Kao što je već navedeno, prema Zalar (2009), umjetnička vrijednost slikovnice ovisi o simbiozi slike i teksta gdje je uočljiva likovna reakcija na tekst.

Važno obilježje slikovnice njezin je dvostruki izričaj. Slikovni i verbalni tekst dva su priopćajna kanala, a razumijevanje slikovnice ovisi o njihovom pojedinačnom prinosu, ali i zajedničkom prinosu, odnosno djelovanju. (Narančić Kovač, 2015).

Nadalje ću u radu prikazati biografiju i bibliografiju autora. Potom ću se osvrnuti na sadržaj slikovnica, gdje ću analizirati teme koje se spominju i što one znače djeci, koje funkcije slikovnice zadovoljavaju te kojoj je dobi djece su namijenjene. Zatim ću analizirati ilustracije iz slikovnica tako što ću ih uspoređivati s definicijama kvalitetne ilustracije koje spominju razni autori. Na kraju ću pisati o značenju lika zmaja u raznim kulturama. Spomenut ću kada i kako je u knjigama za djecu došlo do preobrata lika zmaja iz zlog čudovišta do dobrog čudovišta te u kakvom je obličju u slikovnicama prikazan zmajić Kokos.

2. TKO JE INGO SIEGNER?

Prema Wiki (na adresi https://second.wiki/wiki/ingo_siegner), Ingo Siegner njemački je autor i ilustrator mlađe generacije. Rođen je 1965. godine u Hannoveru u Njemačkoj. Odrastao je u obližnjem selu Großburgwedelu s mlađom braćom, sestrama, polubratom i polusestrom. Njegovi su se roditelji razveli, a majka mu je umrla kada je Ingo imao 7 godina. Nakon završene škole ponovno se preselio u Hannover gdje se školovao za službenika u štedionici. Potom je studirao povijest i francuski jezik u Hannoveru i Mulhouseu, ali nikada nije diplomirao. Nakon prestanka dobivanja učeničke stipendije BAFöG, Ingo se zaposlio u Hannoverskoj turističkoj tvrtki kao agencijski vodič na obiteljskim turističkim putovanjima gdje je proveo 12 godina. U to vrijeme počeo je pisati i ilustrirati svoje priče. Svoj talent za smišljanje i pričanje priča prepoznao je u dobi od 10 godina. Čitao je i pričao priče svom susjedu, braći i sestrama, a te je vještine kasnije uvježbavao i proširivao radeći kao agencijski vodič gdje je zabavljao roditelje i djecu svojim duhovitim i zanimljivim pričama. Izmišljene pustolovine smiješnih likova koje su imale sretan kraj naišle su na velik odaziv djece i roditelja što ga je potaknulo da to i zapiše. Primijetio je i da priče praćene ilustracijama bolje rezoniraju s djecom, stoga je svoje priče počeo nadopunjavati prikladnim crtežima. Rad Inga Siegnera naročito karakterizira neprestano povezivanje njegovih triju zanimanja - autora, ilustratora te čitatelja. Nikada nije uspio pronaći ilustratora koji je Ingove ideje prikazivao onako kako ih je Ingo zamišljao, stoga sve svoje priče ilustrira sam.

Siegner danas živi i radi u Hannoveru kao slobodan umjetnik. Za svoju prvu knjigu iz serijala Zmajić Kokos 2003. godine primio je nagradu Bad Iberger Kinderliteraturpreis „Schlossgeschichten“. Na poznatome Sajmu knjiga u Leipzigu (Lesekünstler des Jahres 2012.) proglašen je Umjetnikom čitanja za 2012. godinu – osim što piše i ilustrira knjige, Siegner često pripovijeda svoje priče maloj publici u knjižnicama, knjižarama, obrazovnim ustanovama te na raznim kulturnim i obrazovnim događanjima. “Također je jedan od utemeljitelja, pokrovitelja te autora vizualnog identiteta cijenjenog udruženja „Lesestart Hannover“ koje je osnovano s ciljem promicanja ranoga čitanja u obitelji, jaslicama i vrtićima u suradnji s knjižnicama, obrazovnim ustanovama i institucijama koje djeluju sa sličnim ciljevima.“ (Planet slikovnica na adresi <http://slikovnice.info/autori-slikovnica/pisac/ingo-siegner>)

2.1. Bibliografija autora

Prva knjiga Inga Siegnera jest „Hokuspokus – pustolovine račića Konrada“ koja je izašla 2001. godine. Od tada je izdao mnogo knjiga za djecu, među kojima su serijal knjiga o pustolovinama štakorčića Eliota i Isabelle, serijal knjiga o malome merkatu Gustavu te mnoge druge manje priče. Najviše je priča napisao i ilustrirao o zmajiću Kokosu, te ih piše i ilustrira i dalje. (Planet slikovnica na adresi <http://slikovnice.info/autori-slikovnica/pisac/ingo-siegner>)

U serijalu zmajića Kokosa izdana je ukupno 41 slikovnica:

Der kleine Drache Kokosnuss - Seine ersten Abenteuer (2002), *Der kleine Drache Kokosnuss kommt in die Schule* (2004), *Der kleine Drache Kokosnuss und die wilden Piraten* (2004), *Der kleine Drache Kokosnuss - Hab keine Angst!* (2004), *Der kleine Drache Kokosnuss und der schwarze Ritter* (2005), *Der kleine Drache Kokosnuss und der große Zauberer* (2005), *Der kleine Drache Kokosnuss - Schulfest auf dem Feuerfelsen* (2006), *Der kleine Drache Kokosnuss reist um die Welt* (2007), *Der kleine Drache Kokosnuss reist in die Steinzeit* (2007), *Der kleine Drache Kokosnuss und die Wetterhexe* (2007), *Der kleine Drache Kokosnuss im Spukschloss* (2008), *Der kleine Drache Kokosnuss und der Schatz im Dschungel* (2009), *Der kleine Drache Kokosnuss und das Vampir-Abenteuer* (2009), *Der kleine Drache Kokosnuss und das Geheimnis der Mumie* (2010), *Der kleine Drache Kokosnuss und die starken Wikinger* (2010), *Der kleine Drache Kokosnuss auf der Suche nach Atlantis* (2011), *Der kleine Drache Kokosnuss bei den Indianern* (2011), *Der kleine Drache Kokosnuss im Weltraum* (2011), *Der kleine Drache Kokosnuss - Schulausflug ins Abenteuer* (2013), *Der kleine Drache Kokosnuss - Einmal um die ganze Welt* (2013), *Der kleine Drache Kokosnuss bei den Dinosauriern* (2013), *Der kleine Drache Kokosnuss fliegt ins Abenteuer* (2014), *Der kleine Drache Kokosnuss und die Reise zum Nordpol* (2014), *Der kleine Drache Kokosnuss und der geheimnisvolle Tempel* (2014), *Der kleine Drache Kokosnuss - Lauf, Kälbchen, lauf und andere Geschichten* (2015), *Der kleine Drache Kokosnuss bastelt für Weihnachten* (2015), *Der kleine Drache Kokosnuss - Die Mutprobe* (2015), *Der kleine Drache Kokosnuss - Expedition auf dem Nil* (2015), *Der kleine Drache Kokosnuss - Wo ist Matilda?* (2016), *Der kleine Drache Kokosnuss - Das große Fühlbuch* (2016), *Der kleine Drache Kokosnuss feiert eine Drachen-Party* (2016), *Der kleine Drache Kokosnuss - Wie viele Äpfel siehst du? Der große Wimmel-Zähl-Spaß* (2016), *Der kleine Drache Kokosnuss - Vulkan-Alarm auf der Dracheninsel*

(2016), *Der kleine Drache Kokosnuss und seine abenteuerlichsten Reisen* (2017), *Der kleine Drache Kokosnuss bei den wilden Tieren* (2017), *Der kleine Drache Kokosnuss - Mein englisches Bildwörterbuch* (2017), *Der kleine Drache Kokosnuss - Lass uns Zähne putzen!* (2017), *Der kleine Drache Kokosnuss und der Zauberschüler* (2018), *Der kleine Drache Kokosnuss - Weihnachtsfest in der Drachenhöhle* (2018), *Alles klar! Der kleine Drache Kokosnuss erforscht die Dinosaurier* (2018), *Der kleine Drache Kokosnuss und die Drachenprüfung* (2021). (Der kleine Drache Kokosnuss na adresi <https://www.drache-kokosnuss.de/>)

Na hrvatski jezik prevedeno je 8 slikovnica: „Zmajić Kokos i njegove pustolovine“ (2014), „Zmajić Kokos ide u školu“ (2014), „Zmajić Kokos i blago u džungli“ (2014), „Zmajić Kokos u svemiru“ (2014), „Zmajić Kokos i tajna mumije“ (2017), „Zmajić Kokos u kamenom dobu“ (2017), „Zmajić Kokos i dinosauri“ (2017) i „Zmajić Kokos i školski izlet u nepoznato“ (2017).

3. SADRŽAJ SLIKOVNICA – ANALIZA SADRŽAJA I GLAVNIH LIKOVA

Lik zmajića Kokosa tijekom desetljeća postao je poznati lik malim čitateljima (Planet slikovnica na adresi <http://slikovnice.info/autori-slikovnica/pisac/ingo-siegner>). Njegov lik također je i ekraniziran. U istraživanju koje je provela Blažević (2020.) roditelji koji su preferirali kupovinu ekraniziranih slikovnica zamoljeni su da navedu koji je najdraži lik čije slikovnice njihovo dijete voli čitati. Zmajić Kokos našao se na listi omiljenih likova djece, pokraj vrlo poznatih likova kao što su Petar Pan, Munjeviti Jurić, Dora te pokraj slavni Disney-evih likova kao što su Mickey Mouse i razne Disney-eve princeze. Dakle, zmajić Kokos poznat je među malom publikom. No, zašto je to tako? Zaranjanjem u prvo poglavlje prve slikovnice o zmajiću Kokosu, „Zmajić Kokos i njegove pustolovine“ upoznajemo zmajića Kokosa i njegov karakter. On je maleni vatrozmaj (zmaj koji ima sposobnost riganja vatre). Vrlo je znatiželjan i maštovit lik koji čezne za avanturama, pogotovo kada Kokosovi roditelji, kao i svi zmajevi koji lete, odlaze na topli Ljetni otok, dok Kokos i ostali zmajići koji još ne lete ostaju u svom domu, na Otoku zmajeva, a vrijeme trebaju provesti u zmajoškoli u kojoj će cijelu zimu učiti letjeti. Kokos je nezadovoljan time kako će provesti zimu. Mašta o toplom Ljetnom otoku, suncu i sladoledu koji je tamo sigurno vrlo ukusan. No, nije prošlo mnogo vremena do Kokosove prve pustolovine. Upoznaje kita Kazimira kojem je ledenjak zapriječio put, zbog čega ne može izaći iz zaljeva. Kokos mu želi pomoći, pa stade razmišljati kako riješiti problem. Vrlo brzo sjeti se rješenja: „Led i vatra stvaraju vodu, zar ne?“ („Zmajić Kokos i njegove pustolovine“, str. 12.) Zatim svom snagom krene rigati vatru prema ledenjaku. Tako se ledenjak otopio, a kit Kazimir je mogao otplivati iz zaljeva. Kazimir se vrlo obradovao i zahvalio Kokosu na pomoći, a da bi uzvratio uslugu, odlučio je Kokosu ispuniti jednu želju. Kokos ga je bez razmišljanja upitao može li ga odvesti na Ljetni otok. I tako je zmajić Kokos postao prvi maleni vatrozmaj koji ne zna letjeti, a koji je zimu proveo na ljetnom otoku. Kroz ovu pustolovinu uočljiva je Kokosova znatiželjnost i maštovitost, ali i njegova prijateljska nastrojenost te želja i nastojanje da pomogne onima u nevolji. Takvim je karakteristikama lik Kokosa prožet kroz sve slikovnice, što potvrđuje i iduća pustolovina u koju se Kokos upušta.

U idućoj pustolovini upoznaje dikobrazicu Matildu, prijateljicu koja će ga pratiti u svim pustolovinama kroz ovu, kao i naredne slikovnice. Kokos je jednog dana

prolazio pokraj velike džungle za koju mu je tata rekao da je vrlo opasna. Unatoč upozorenju, Kokos smatra da mu se ništa loše neće dogoditi jer može rigati vatru. Tako odluči zakoračiti u džunglu. S divljenjem je promatrao zelenu prirodu i slušao mnogo zvukova koji su dopirali sa svih strana. Odjednom, sve utihne, a nakon par trenutaka začuje se glasno i strašno rikanje. Ispred Kokosa pojavio se veliki tigar i zaprijetio mu da je na njegovom lovištu. Kokos se prestrašio samo na trenutak, a onda je zaključio da mu tigar ne može učiniti ništa nažao jer, kao što je već rečeno, Kokos može rigati vatru. Najednom osjeti glad i odluči izaći iz džungle. No, izlaz ne uspijeva pronaći. I samo tako, Kokos se više ne osjeća neustrašivo i nepobjedivo. Samo par trenutaka poslije Kokos čuje nečije zapomaganje. U daljini ugleda veliku zmiju koja je svoje tijelo obavila oko male dikobrazice spremajući se pojesti ju. Kokos na zmiju ispusti jak plamen vatre i tako ju otjera te spasi dikobrazicu Matildu.

Matilda je malena, živahna dikobrazica. Prijateljski je nastrojena i nije sramežljiva, što pokazuje njeno prvo obraćanje Kokosu u kojem mu, nakon što je on spasi od strašne zmijske, upućuje glasan poklik: „Kuuul! Nepobjedivi vatrozmaj!“ Kokos se zbog tog komplimenta zacrveni, no, malena dikobrazica već mu pruža svoju ruku i predstavlja se. Zatim mu je pokazala izlaz iz džungle, a prije rastanka ga je upitala hoće li se ponovno sresti. Tako započinje njihovo prijateljstvo. Matildu, kao i Kokosa, odlikuju znatiželja, maštovitost i avanturistički duh. Te karakteristike snažno povezuju ova dva lika, a to vidimo već u idućoj pustolovini u kojoj se Matilda i Kokos spremaju putovati na Mjesec. Napravili su vlastitu raketu: „Uskoro je toranj (raketa) bio završen. Napravili su ga od starih dasaka i vrata, brodskih prozora i starog hladnjaka, sjajnog lima i zakrivljenih cijevi. A na vrh su postavili kadu okrenutu naopačke.“ („Zmajić Kokos i njegove pustolovine, str. 23.) S uzbuđenjem su čekali večer, kada se lansiraju u svemir. Mnoštvo životinja, kao i Kokosovi i Matildini roditelji, skupili su se navečer pokraj litice kako bi vidjeli Kokosov i Matildin pothvat. Najednom se čuje glasan prasak, a iz rakete krene prštati bijeli dim. Začuje se pištanje i brujanje, nakon čega se raketa uzdigne u vis. Uzdizala se sve više i više, a onda je motor utihnuo. Raketa krene padati, prvo polako, a onda sve brže i brže, te za par trenutaka padne natrag na liticu. Tako je Kokosova i Matildina ekspedicija na Mjesec završila. I Kokos i Matilda bili su razočarani, ali Matilda u takvom raspoloženju nije bila dugo. Ponosno je viknula: „Ali sve je drugo inače funkcioniralo!“ („Zmajić Kokos i njegove pustolovine“, str. 29.) Dakle, Matilda, kao i Kokos, čezne za veselim i

uzbudljivim avanturama. Ipak, to nije uvijek slučaj. Primjerice, u jednoj od narednih pustolovina Kokos ispituje tatu o strašnom čudovištu koje živi u Opakim brdima. Tata mu odgovara da je to čudovište vrlo strašno i opasno i da je jednom prilikom u jednom zalogaju pojelo 100 zmajoždera, a za desert 50 trkozmaja sa šlagom. No, Kokos ne vjeruje u tatinu priču: „ To naprosto ne može biti – stotinu zmajoždera u jednome zalogaju! Neka tata priča nekome drugome.“ („Zmajić Kokos i njegove pustolovine“, str. 59.) Ovdje je također dobro vidljiv i način Kokosova razmišljanja – on uvijek promišlja o onome što čuje. Nikad neće prihvatiti da su mišljenja okoline istinita ako u njima ne vidi smisao. Ako u nešto sumnja, želi to sam istražiti i doživjeti te tako otkriti što je istina, a što nije. Na svoju ekspediciju prema Opakim brdima odlučio je pozvati i Matildu. No, čim spomene ime mjesta na koje želi ići, dikobrazica mu odgovara: „Smiješ ići i bez mene, nema problema!“ Drugim riječima, Matilda nije uvijek tako hrabra kao Kokos i neke opasne pustolovine željela bi izbjeći, no Kokos ju u konačnici svaki put uvjeri da je sigurno ići, kao u ovom slučaju kad joj objašnjava da čudovište izlazi samo noću, a oni će njegove pećine posjetiti danju. I tako su se zajedno uputili ka Opakim brdima. Po dolasku su osjetili čudan miris. Prateći ga, došli su do velike špilje i zaključili da u njoj sigurno stanuje strašno čudovište. Matilda se uplašila i skočila Kokosu na ramena, a on je izvadio dvije kvačice. Jednom kvačicom začepio je nos, a drugu je dao Matildi te je ona učinila isto. Tako su manje osjetili miris koji je postajao sve jači i jači. Ulazili su sve dublje u špilju, a onda začuli glasno hrkanje strašnog špiljskog čudovišta. Najednom Matildi pade kvačica s nosa i, prije nego što je ponovno začepila nos, glasno kihne. Veliko čudovište se probudilo. No, na Kokosovo i Matildino veliko iznenađenje, čudovište se prestrašilo i pobjeglo u kut. Kokos se ispričao što su ga prestrašili, a čudovište im se predstavilo imenom Balduin. Objasnio im je kako baš i nema mnogo posjetitelja, a to je posljedica neistinite priče po kojoj je Balduin grozno čudovište koje jede životinje. U stvarnosti, Balduin se hrani bobicama i lješnjacima. Na to ga je Kokos odlučio pozvati u Zmajski zaljev na jušnu proslavu na kojoj se jedu ukusna variva. Balduin se vrlo obradovao jer ga nitko nikad nije pozvao na zabavu. Pridružio se Matildi i Kokosu, no, po dolasku na proslavu svi su se zmajevi jako prestrašili Balduina, no ubrzo su shvatili da Balduin uopće nije tako strašan. Svi su ga prihvatili i zajedno prisustvovali najljepšoj i najboljoj jušnoj proslavi.

U navedenoj se slikovnici Kokos kroz igru i čežnju za pustolovinama našao u brojnim zanimljivim situacijama te je upoznao mnoge likove. Iz svake, naizgled bezizlazne situacije u kojoj se našao, pronalazi izlaz uz pomoć svoje lukavosti i domišljatosti te uz pomoć Matilde. Prva slikovnica, dakle, zorno prikazuje Kokosove crte ličnosti. Osim navedenih osobina, prikazuje i kako Kokos nesebično pomaže svima koje sretne. Neki od likova koji se pojavljuju u priči, kao što su kit Kazimir i Balduin, pojavljuju se s razlogom kako bi čitatelj shvatio Kokosove namjere – on svima nesebično pomaže i nikad ništa ne traži zauzvrat. Time autor šalje jasnu poruku – življenjem dobrote i brižnosti uljepšavamo tuđe živote, kao i svoj život.

Kao što je već rečeno, Kokos i Matilda postali su nerazdvojni prijatelji već nakon prvog susreta. No, u slikovnici „Zmajić Kokos ide u školu“, Kokos upoznaje još jednog prijatelja s kojim će postati nerazdvojan i koji će, zajedno s njim i Matildom, sudjelovati u svim uzbudljivim avanturama koje im se nađu na putu. Radi se o Oskaru, malenom zmajožderu kojeg je Kokos upoznao prvog dana škole. Našao ga je kako sjedi u grmlju te promatra školu i ostale zmajice. Ubrzo saznajemo da Oskaru roditelji brane odlazak u školu jer smatraju da se u školi ne uči ništa važno. S druge strane, Kokos smatra da je školovanje od izuzetne važnosti, jer se u školi uči čitati, pisati i računati. Zato predloži Oskaru da posjete njegove roditelje i nagovore ih da Oskara puste u školu. No, ovdje postoji još jedan zaplet. Oskar i njegova obitelj su zmajožderi. Sami naziv objašnjava da njihova vrsta jede zmajeve. Zato je Kokosa strah susresti se s njegovim roditeljima, ali odlučan je u svojoj namjeri da pomogne Oskaru, pa se stoga hrabro zaputi njegovim roditeljima. Pothvat nije prošao kao što je Kokos planirao, jer su se Oskarovi roditelji i dalje protivili ideji da im sin pođe u školu. Stoga su Kokos i Oskar odlučili da je najbolje da Oskar počne potajno odlaziti u školu. Dolazak u školu također nije prošao bez komplikacija. Svi zmajići jako su se prestrašili Oskara zbog toga što je zmajožder. Na to Kokos kaže da je Oskar njegov prijatelj, čime svima pokaže da se ne boji i da vjeruje da mu Oskar neće nauditi. Svi zmajići, uključujući i učitelja Korneliusa Kaktusa, prihvatili su Oskara, a time je započelo Kokosovo i Oskarovo neraskidivo prijateljstvo. Oskar se po osobnosti razlikuje od Kokosa, kao i Matilde. On nije toliko odvažan – nije se usudio suprotstaviti svojim roditeljima. Također je sramežljiv – dolaskom u školu bio je jako povučen, te je puštao Kokosa da priča umjesto njega: „...Oskar je pocrvenio i od uzbuđenja zanijemio.“ („Zmajić Kokos ide u školu“, str. 42.) Nadalje, Oskar nije hrabar. Primjerice, prije školskog

izleta sva djeca morala su naučiti plivati. Oskar se jako bojao ući u vodu, misleći da zmajožderi ne mogu plivati. Kokos mu je na to odgovorio da ni vatrozmaji ne znaju plivati, a razlog tome je što nikada nisu probali naučiti. Tako je ohrabrio Oskara da pokuša naučiti plivati. Nakon puno vježbanja Oskar je postao najbolji plivač u razredu, a mogao je čak i roniti. Prijateljstvo s Kokosom pretvara ga iz bojažljivog, sramežljivog lika u hrabrog i odvažnog lika, željnog avantura – kada je Oskar zakasnio na školski izlet, a ostala su se djeca zajedno s učiteljem već ukrcala na splav i krenula na , Oskar je hrabro ušao u vodu i krenuo plivati. Bio je vrlo samouvjeren u svoje plivanje, iako je donedavno mislio da ne može plivati i tako je doplivaao do splava. Kokos je Oskar predstavljao brižnog prijatelja, poticao ga i ohrabrivao, čime je Oskar počeo graditi svoje samopouzdanje i samopoštovanje. Do kraja ove slikovnice Oskar i Kokos već su postali nerazdvojni prijatelji – na zadnjim stranama slikovnice Oskar upita Kokosa boji li se mraka. Kokos mu odgovara: „Ne. Imam zmajoždera za prijatelja, što mi se može dogoditi?“, na što Oskar ponosno odgovara: „A ja prijateljujem s jednim vatrozmajem.“ („Zmajić Kokos ide u školu“, str. 68./69.)

Kokos u ostalim slikovnicama posjećuje daleka mjesta, kao što su Egipat, pa čak i svemir. Upušta se u ekspediciju u džungli gdje traži blago, u kameno doba kako bi otkrio kako su nastali zmajevi, te u uzbudljivu potragu na školskom izletu za navodno izumrlom biljkom. Na svojim putovanjima upoznaje uzbudljive likove, kao što su praljudi, duhovi, dinosauri, a susreće se čak i s vanzemalcem. Vesele avanture koje zahtijevaju hrabrost i domišljatost, kao i prijateljstvo koje likovi imaju međusobno te prijateljstva koja sklapaju s mnogim likovima na svojim putovanjima, prate svaku dogodovštinu kroz naredne slikovnice.

3.1. Analiza tema

Teme kojima su slikovnice prožete, poput pokušaja odlaska na mjesec raketom, susret sa strašnom zmijom i tigrom, spašavanje Matilde od strašnog čarobnjaka, susret s duhovima i vanzemalcem i slično, situacije su s kojima se djeca ne susreću u svakodnevnom životu. Sagledavajući tematiku na tako doslovan način, ona nije nužno informativna jer se djeca, na temelju svog svakodnevnog života, ne mogu poistovjetiti s navedenim situacijama. No, zmajić Kokos, kao i djeca, postavlja mnoga pitanja na koje zahtjeva odgovore (Birač, 2017). Njegove avanture možda nisu realne, ali pitanja

koja postavlja te odgovore koje pronalazi u svojim avanturama mogu biti pitanja koja bi djeca postavila, a na koje bi, čitajući ove slikovnice, dobila odgovore, primjerice kako su ljudi živjeli u kamenom dobu, liježu li ljudi jaja, što su zvijezde padalice te mnoga druga pitanja. Jedina slikovnica s realnom pozadinom s kojom bi se djeca donekle doslovno mogla poistovjetiti je „Kokos ide u školu“. U navedenoj slikovnici Kokos proživljava uzbuđenje i tremu zbog prvog dana škole, odlazi u školu gdje upoznaje nove prijatelje te uči čitati i pisati. Tema ove slikovnice vrlo je prikladna upravo za djecu predškolske dobi koja će uskoro poći u školu.

Iz navedenog može se zaključiti da slikovnice o zmajiću Kokosu zadovoljavaju spoznajnu, iskustvenu i informatičko-odgojnu funkciju. Čačko (2000.) spoznajnu funkciju slikovnice definira kroz mogućnost djeteta da, čitajući slikovnice, dobije sigurnost u ispravnost svojih stavova, iskustva i spoznaja. Iskustvenu funkciju definira kao mogućnost djeteta da kroz slikovnicu dođe u doticaj s raznim iskustvima s kojima u svojoj okolini ne može doći.

Informatičko-odgojnu funkciju definira kao najvažniju funkciju kojom slikovnica odgovara na mnoga dječja pitanja, od onih koje dijete postavlja samo ili roditeljima, ali na njih ne pronalazi odgovor, do onih kojih do sada nije bilo svjesno ili ih nije primjećivalo.

No, smatram da je fokus kod ovih slikovnica najviše stavljen na bogatu fantastičnost priče, likova i događaja čime se, više od svega, potiče maštovitost djece. Time slikovnice zadovoljavaju zabavnu funkciju.

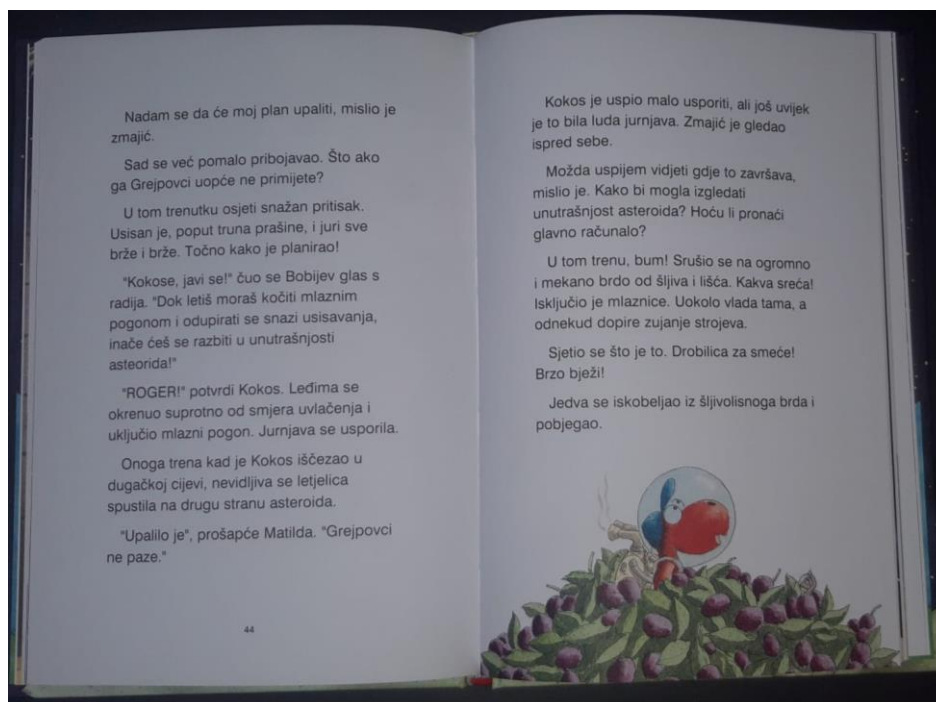
Slikovnice zadovoljavaju i govorno - jezičnu funkciju. Kombinacija zanimljive teme, teksta i slike kod djece stimulira znatiželju i imaginaciju, kao i susret s novim riječima te njihovo usvajanje čime dijete bogati svoj vokabular riječi (Martinović, 2011).

Nadovezujući se na tematiku, važno je spomenuti da su neki od Kokosovih pothvata potencijalno opasni. Primjerice, cjelokupni odlazak u kameno doma bez obavještanja ili pristanka Kokosovih roditelja („Zmajić Kokos u kamenom dobu“) nije primjer koji bi djeca trebala slijediti. Naravno da se nitko, u stvarnome životu, ne može vratiti 100 000 godina u prošlost pomoću laserskog uređaja za putovanje kroz vrijeme, ali način na koji Kokos i njegovi prijatelji djeluju može se preslikati na situacije u stvarnome životu. Odnosno, Kokos je umjesto u kameno doba mogao otići

u veliki grad gdje bi se susreo s mnogo nepoznatih ljudi i pronalazio u opasnim situacijama, a da njegovi roditelji za to ne znaju što je potencijalno opasno - Kokos je maleni zmaj, još je „dijete“, te to nije nešto što bi djeca trebala prihvaćati kao dobar i prihvatljiv način ponašanja. Stoga je izuzetno važno tijekom čitanja ovih slikovnica primijeniti dijaloško čitanje. Prema Hadaš (2016; str. 14), definicija dijaloškog čitanja jest „zajedničko, poticajno čitanje slikovnica u kojem se izmjenjuju faze čitanja i faze razgovora o pročitanoj tekstu i slikama u slikovnici“. Takav način omogućuje međusobnu komunikaciju između djeteta i roditelja, odnosno osobe s kojom dijete čita, gdje dijete može postaviti pitanje ili izreći svoje mišljenje u bilo kojem trenutku. Prema tome, roditelji bi tijekom i poslije čitanja ovih slikovnica trebali poticati dijete na razgovor o pročitanoj. Tako će poticali dijete na kritičko razmišljanje o Kokosovim postupcima i zajedno s djetetom utvrditi da su takvi postupci, iako uvijek sretno završe, potencijalno opasni. Najviše pažnje, kako je već rečeno, treba usmjeriti na osvještavanje Kokosove neiskrenosti prema roditeljima kao neadekvatnom ponašanju, ali naravno i na pozitivne aspekte Kokosova ponašanja, kao primjerice na prijateljstvo sa zmajožderom Oskarom i dikobrazicom Matildom, njihovu prijateljsku nastojanost prema ostalim likovima, pomaganje likovima u nevolji i slično.

Martinović (2011.) naglašava kako je u proučavanju slikovnice vrlo važno obratiti pažnju na količinu teksta, ali da ne bi trebala biti ishodišni parametar po kojem se ona ocjenjuje. Navodi i da se, kada tekst prevladava nad likovnim izrazom, govori o ilustriranoj priči. No, Visinko (2000.) naglašava da se u odgojno-obrazovnoj, kao i u obiteljskoj praksi, za bogato ilustriranu dječju knjigu koristi i pojam *slikovnica*.

Uzimajući to u obzir, za slikovnice o zmajiću Kokosu bi se moglo reći i da su ilustrirane dječje knjige jer tekst uglavnom prevladava nad ilustracijama te tekst na nekim stranicama čak i nije ilustriran. Na gotovo svim stranicama slikovnica nalazi se veća količina teksta napisana malim tiskanim slovima (slika I.). Također, svaka od slikovnica sadrži oko 70 strana.

I. iz knjige „Zmajić Kokos u svemiru“, str. 44 i 45

Iz navedenog se može zaključiti da ove slikovnice nisu namijenjene djeci jasličke ili mlađe vrtićke dobi. Primjerene su djeci predškolske dobi, kako zbog količine i izgleda teksta, tako i zbog same tematike, a to potvrđuje i autor na službenoj mrežnoj stranici „Der kleine Drache Kokonuss“ (Der kleine Drache Kokonuss na adresi <https://www.drache-kokonuss.de/>). No, Martinović (2011.) navodi da se danas zbog novih spoznaja i razumijevanja djeteta, kao i zbog činjenice da se djeca ranije uče pismenosti, opsežniji tekstovi smatraju primjerenima i mlađoj djeci te iz tog razloga ove slikovnice mogu biti primjerene i djeci mlađoj od navedene dobi.

Dob kojoj je slikovnica namijenjena potvrđuje i tematika kojom je slikovnica prožeta. U slikovnici „Zmajić Kokos u kamenom dobu“ zmajić i njegovi prijatelji, Matilda i Oskar, pomoću laserskog uređaja za putovanje kroz vrijeme odlaze u kameno doba. Okidač za ovu avanturu bila je Kokosova znatiželja o tome kako su nastali zmajevi. Njegov otac ispričao mu je da su zmajevi nastali od ljudi tako što je prije 100 000 godina pračovjek izlegao dva jaja u kojima su bile vatrozmajске bebe. Kokosu je tako nešto bilo nepojmljivo: kako bi čovjek mogao izleći zmaja? Zato se sa svojim prijateljima uputio 100 000 godina u prošlost. Zatekli su se u mnogim pustolovinama i uspješno suočili s mnogim prijetnjama. Zanimljivo je što su se vratili u prošlost na

isto mjesto otkuda su krenuli, dakle bili su u svom domu, na otoku Zmajeve, ali 100 000 godina unatrag. Prolazili su istim mjestima koja postoje i u sadašnjosti te ih uspoređivali s onim kako ta mjesta i pojave izgledaju danas. Čak su se zatekli i u špilji u kojoj Kokos živi u sadašnjosti. Smatram da je takav faktor paralelnosti između daleke prošlosti i sadašnjosti nešto što bi svakako bilo namijenjeno djeci predškolske dobi jer tek s 5 godina djeca počinju pričati o bliskoj i dalekoj prošlosti (Starč i sur., 2004).

4. ILUSTRACIJE

Furlan (1963.) naglašava kako na dijete predškolske dobi slika ima izuzetan učinak jer ono kroz sliku oblikuje predodžbe i doživljaj svijeta. Naglašava da je, s obzirom na djetetovu percepciju, idealna ilustracija ona koja općenito prikazuje pojave i predmete, prikazuje malo pojedinosti i prikazuje manji broj jasnih ploha.

U istraživanju spomenutom u knjizi „Slikovnica u životu čovjeka“ autorice Visinko K. (2000.) spomenuta su iskustva 60 ispitanih učitelja u njihovom neposrednom radu s djecom mlađe školske dobi. Učitelji iz iskustva tvrde da djeca te dobi imaju potrebu za konkretnim oblicima i jasno prikazanim sadržajima, zbog čega su naklonjeni realističnim ilustracijama. Pošto su slikovnice o zmajčiću Kokosu, kako je već zaključeno, namijenjene djeci predškolske dobi, navedeni uvjeti dobre slikovnice spomenuti u istraživanju mogu se preslikati i na analizu ovih slikovnica.

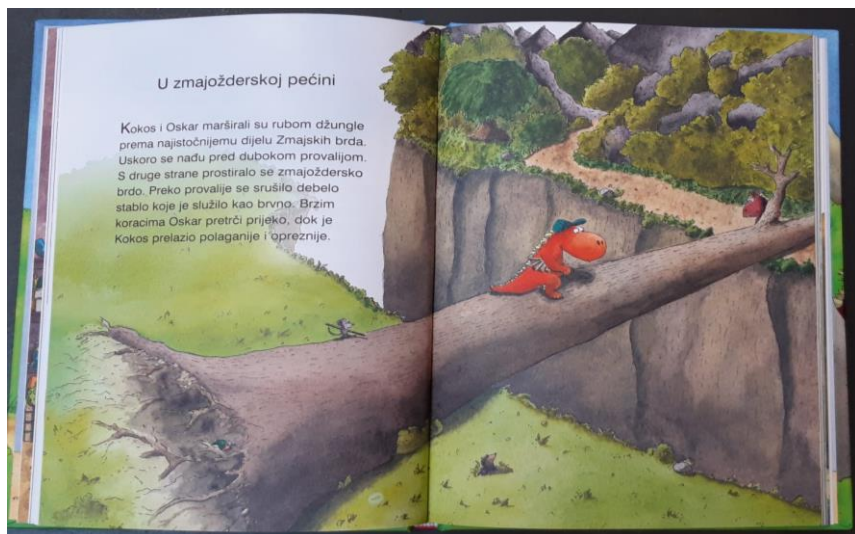
Dakle, za zaključiti je da bi ilustracije trebale biti realne i jasne, predmete i pojave trebale bi prikazivati općenito, s manjim brojem pojedinosti te s manjim brojem jasnih ploha.

Neke ilustracije u slikovnicama o zmajčiću Kokosu, u usporedbi s drugim slikovnicama, prikazuju mnogo pojedinosti. No, s obzirom na količinu teksta koju ove slikovnice sadrže na svojim stranicama, ilustracije sadrže malo pojedinosti, u smislu da ilustriraju važne pojedinosti spomenute u tekstu (slika II.).

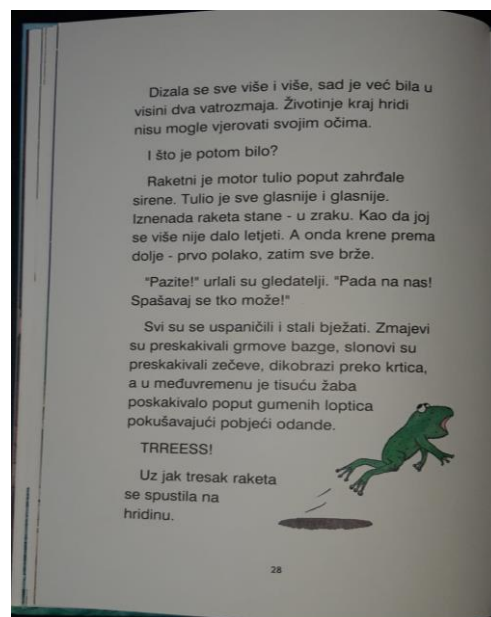

II. iz knjige „Zmajić Kokos i njegove pustolovine“, str. 54 i 55

Neke ilustracije sadrže mnogo pojedinosti (slika III.) dok neke ilustracije sadrže izuzetno malo pojedinosti, s obzirom na količinu teksta na stranici (slika IV.).

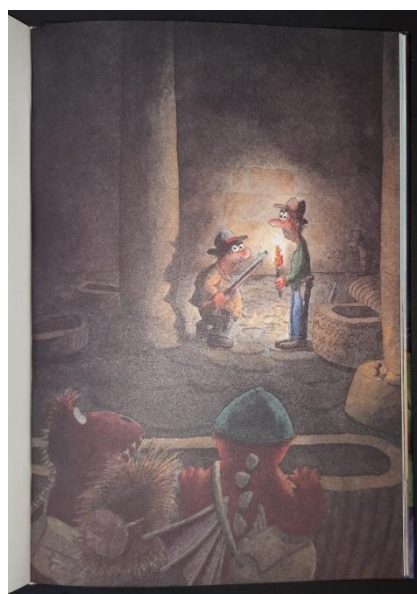

III. iz knjige „Zmajić Kokos ide u školu“, str. 30 i 31

IV. iz knjige „Zmajić Kokos i njegove pustolovine“, str. 28

Što se tiče prikazivanja predmeta i pojava, ilustracije ih prikazuju kao općenite i s jasnim plohamama, ali ne uvijek s manjim brojem ploha (slika V.).

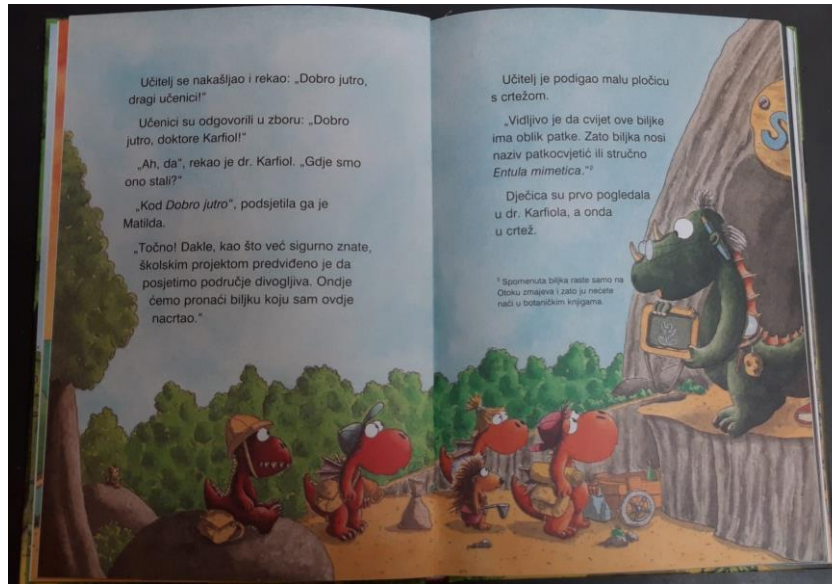
V. iz knjige „Zmajić Kokos i tajna mumije“, str. 51

U gore spomenutom istraživanju, učitelji također za važnu kvalitetu slikovnice navode da bi se tekst slikovnice trebao nalaziti na svijetloj podlozi, a ne na ilustracijama u boji, te takvu tvrdnju obrazlažu recepcijskim mogućnostima djeteta. Uzimajući ovu tvrdnju u obzir, nedostatak ovih slikovnica bile bi stranice na kojima je tekst prikazan na ilustracijama. Međutim, broj takvih stranica uistinu nije velik, a i količina teksta prikazana na takvim stranicama, manja je nego količina teksta prikazana na bijeloj ili svjetlijoj podlozi (slika VI.).

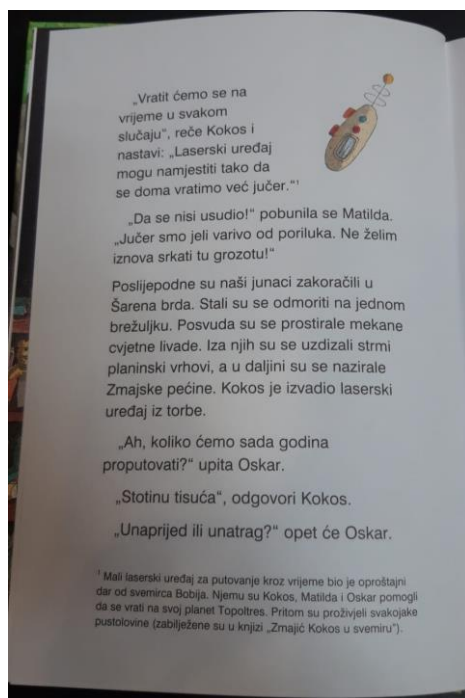
VI. iz knjige „Zmajić Kokos ide u školu“, str. 58 i 59

Ilustracije u slikovnicama o zmajiću Kokosu nekad doslovno ilustriraju tekst. Primjerice, u slikovnici „Zmajić Kokos i školski izlet u nepoznato“ na pojedinim stranama ilustracija doslovno oslikava tekst koji se nalazi na tim stranama – na stranama 9. i 10. („Zmajić Kokos i školski izlet u nepoznato“) prikazani su Kokos i njegovi prijatelji koji nose školske torbe te njihov učitelj koji se nalazi na povišenom mjestu, držeći malenu ploču na kojoj je nacrtana biljka u obliku patke. Njegov status učitelja simbolizira sama ploča, stajanje na povišenom mjestu te oči učenika koje su uperene u njega (slika VII.).

VII. iz knjige „Zmajić Kokos i školski izlet u nepoznato“, str. 10 i 11

S druge strane, na pojedinim stranicama ilustracije su vrlo oskudne. Iz njih se ne može „iščitati“ priča te one mogu biti shvaćene samo uz tekst koji ih u ovom slučaju „oslikava“, daje im značenje (slika VIII.). Neke stranice uopće nisu ilustrirane (slika IX.).

VIII. iz knjige „Zmajić Kokos u kamenom dobu“, str. 12

IX. iz knjige „Zmajić Kokos u svemiru“, str. 7

Ilustracije su također prikazane u mnogo jarkih boja što je, kako navodi Visinko (2000.), izuzetno važna karakteristika slike i umjetnosti općenito.

Čačko (2000.) naglašava da je estetski primamljiv izgled slikovnice često stavka na temelju koje će dijete odabrati ili odbiti slikovnicu. Slikovnice o zmajiću Kokosu, kako se već moglo i zaključiti, zadovoljavaju ovu funkciju. Obrazloženje za to već je prikazano tijekom analize ilustracija, ali nužno je spomenuti i korice slikovnica. One svojim jarkim bojama i prekrasnim crtežima nagovješćuju radnju slikovnice ilustrirajući sami naslov, čime sigurno privlače djecu i potiču njihov interes za pričom (slika X.).

X. iz knjiga „Zmajić Kokos ide u školu“, „Zmajić Kokos u svemiru“, „Zmajić Kokos i njegove pustolovine“ i „Zmajić Kokos i blago u džungli“, korice knjiga

5. LIK ZMAJA

Već na prvoj strani prve slikovnice o zmajiću Kokosu, „Zmajić Kokos i njegove pustolovine“, autor naglašava mističnost i tajanstvenost zmajeva: „Zemlja je kugla. Doduše, prilično kvrgava i neravna kugla, otprilike nalik bundevi. Na zemaljskoj kugli ima mnogo vode. To su svjetska mora i oceani. Oceani su vrlo veliki pa ljudi još nisu stigli istražiti svaki njihov kutak. Zato usred oceana ima otoka za koje jedva da itko zna. Na jednom od njih žive bića o kojima su svi slušali ili čitali. Ali nitko ih još nije vidio. To je Otok zmajeva.“ (Siegner I., „Zmajić Kokos i njegove pustolovine“, str. 7).

Općenito, zmaj je mitski i nadnaravni lik. Do 19. stoljeća, odnosno početka prirodnoznanstvenog doba, zmaj je za ljude bio vrlo realna životinja. Njegov lik različito se interpretira i doživljava u različitim kulturama. U kulturi Zapadne Europe zmajevi su bili utjelovljenje opasnog, zlog i krvoločnog čudovišta iznimne snage koji u sebi nema ništa humano. Lik zmaja pojavljuje se i u Bibliji gdje se smatra „simbolom bezboštva i otpadnika od vjere, a isto tako i simbol za vruga i poraženog neprijatelja“. U Hrvatskoj se javlja u srednjem vijeku gdje također simbolizira zlo i opasnost, a za vrijeme protuturskih ratova predstavljao je turski teror i protivnike kršćanstva. Suprotno tome, u kulturi Istoka zmajolika se bića tumače kao kompleksna bića s pozitivnim aspektima. U Kini su svi zmajevi znak moći i dobre sreće te su slični bogu, a snažniji od ljudi. U Japanu i Indiji zmaj simbolizira neku od prirodnih pojava ili promjene godišnjih doba. (Zalar, 2001.)

1898. godine, pričom „The Reluctant Dragon“ autora Kennetha Grahama, u knjigama za djecu dolazi do preobrata lika zmaja, gdje zmaj iz zlog čudovišta prelazi u dobro, miroljubivo čudovište.

Zalar (2001.) prema C. Peschelu-Watchu navodi da je na prihvaćanje takve verzije zmaja utjecala i pojava drugog svjetskog rata, gdje su se djeca (kao i odrasli ljudi) susrela s realnim grozotama, kako doslovno, tako i preko medija, zbog čega lik zmaja više nije djelovao tako strašno.

U takvom je obličju prikazan i zmajić Kokos. On je maleni, dobroćudni zmaj koji je uvijek prijateljski nastrojen, kako prema članovima svoje obitelji i prijateljima, tako i prema likovima s kojima se kroz slikovnice susreće. U njemu nema ništa strašno, ni gledajući njegov karakter, a tako ni samu fizičku pojavu. Kokos je, kako je prikazano

na ilustracijama, malen, crveni zmaj. Pomalo je „bucmast“, a krila su mu malena, puno manja od veličine ostatka tijela. Na glavi uvijek nosi zeleno-plavu šiltericu. (Slika XI.)

XI. iz knjige „Zmajić Kokos i blago u džungli“, str. 38

Kokosova nezastrašujuća pojava dokazana je mnogo puta u slikovnicama. Nisu ga se prestrašile ni životinje poput zmije i tigra, niti praljudi s kojima se susreo. Jedini zastrašujući faktor koji Kokos ima jest mogućnost riganja vatre. U slikovnici „Zmajić Kokos u kamenom dobu“ (str. 60.) praljudi se nisu prestrašili niti Kokosa niti njegova prijatelja Oskara, koji je također zmaj. Prestrašili su se kada je Kokos izrigao jak plamen, ali to nije učinio kako bi ih prestrašio, već kako bi bebe zmajevi, koje je Kokos našao, naučile rigati vatru. Dakle, mogućnost riganja vatre u slikovnici opisana je kao zastrašujuć element. Ali, Kokos svoju moć koristi samo kad mu je potrebna, primjerice da zapali vatru kako bi se ugrijao, zajedno sa svojim prijateljima. (slika XII.). Zmajevi su u slikovnicama portretirani i kao ravnopravni drugim životinjama, a to najzornije prikazuje Kokosovo prijateljstvo sa dikobrazicom Matildom (slika XIII.).

XII. iz knjige „Zmajić Kokos u kamenom dobu“, str. 60

XIII. iz knjige „Zmajić Kokos i njegove pustolovine“, str. 3

6. ZAKLJUČAK

Slikovnica, kao prva knjiga koju dijete prima u ruke i čita, zaslužna je za dječje otkrivanje i ljubav prema svijetu knjiga. Kao takva, slikovnica mora biti kvalitetna tako da čini sintezu između zanimljive teme, teksta i ilustracije, te da zadovoljava funkcije koje su usklađene s dobi djece kojima je štivo namijenjeno i njegovim potrebama. Temeljem literature i analize slikovnica o zmajiću Kokosu, zaključujem da slikovnice zadovoljavaju sve navedeno. Pri prvom uzimanju navedenih slikovnica u ruke, čitatelj vidi prekrasno ilustrirane korice knjige. Predivne ilustracije u jarkim bojama ilustriraju naslove koji kod čitatelja bude znatiželju i imaginaciju raznih pustolovina u kojima bi se glavni lik mogao zateći. Zajedno, naslov i korice pozivaju čitatelja da se upusti u avanturu s malenim zmajićem. Teme koje se provlače kroz slikovnice također su vrlo zanimljive i maštovite. Razna mjesta koje Kokos posjećuje, kao i likovi koje susreće, zasigurno će zadovoljiti dječju potrebu za uzbudljivim doživljajima i iskustvima.

Prilikom samog otvaranja slikovnice i listanja strana, uočljiva je velika količina strana, velika količina teksta pisana malim tiskanim slovima te, na većini strana, neravnomjeran omjer teksta i ilustracija, gdje tekst prevladava. Uzimajući to u obzir, po nekim podjelama ove slikovnice čak spadaju u kategoriju ilustriranih priča. Općenito, ilustracije su u slikovnicama prikazane kao realne, jarkih boja i jasnih ploha čime zadovoljavaju potrebu djece predškolske dobi, kojima su slikovnice namijenjene, za konkretnim oblicima i jasno prikazanim sadržajima. Takvom evaluacijom ilustracija za zaključiti je da su ilustracije u slikovnicama kvalitetne, s čime se u potpunosti slažem. No, smatram da su, s obzirom na veću količinu teksta, ilustracije na nekim stranama preskromne i ima ih premalo. Također, na pojedinim stranama nalazi se samo tekst bez ilustracija. Unatoč tome, neki dijelovi slikovnica bogato su i kvalitetno ilustrirani čime se postiže potrebna simbioza između slike i teksta. Što se tiče teksta, smatram da je negativni aspekt slikovnice to što je tekst tiskan malim tiskanim slovima, čime djeci može biti otežano samostalno čitanje.

Zmajić Kokos zabavan je, hrabar i prijateljski nastrojen lik, uvijek spreman pomoći svojim prijateljima, kao i likovima koje susreće te će i djeci predstavljati zabavnog prijatelja s kojim se mogu družiti svaki put kada otvore slikovnicu. Unatoč tome, Kokos u slikovnicama nekada pokazuje neprimjerena ponašanja. Na takva se ponašanja u slikovnicama ne stavlja fokus s namjerom da ih se predstavi kao

neprijemna, zbog čega smatram da djeca ove slikovnice trebaju čitati zajedno sa roditeljima ili odraslim osobama. Pri čitanju odrasla osoba s djetetom treba prakticirati dijaloško čitanje gdje će zajedno komentirati i pričati o pročitanoj te kritički promatrati ovakva ponašanja i razjasniti zašto ne bi trebala biti prihvatljiva.

Na temelju navedenog zaključujem da su slikovnice o zmajiću Kokosu kvalitetne knjige te će djeci pružiti mnogo radosti i zadovoljiti njihovu potrebu za raznim iskustvima. Negativni aspekti, kao mala tiskana slova i većinsko prevladavanje teksta nad ilustracijama, donekle umanjuju kvalitetu slikovnice. Usprkos tome, slikovnice su odraz sinteze zanimljivih tema, teksta i ilustracija te ih to čini vrijednim čitanja.

7. LITERATURA

- Anić, V. (1994.), *Rječnik hrvatskog jezika*, Novi Liber, Zagreb
- Birač, M. (2017.), *Razvoj govora od treće do šeste godine života*, preuzeto 10.05.2021. sa: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:164797>
- Blažević, K. (2020.): *Kriteriji kupnje slikovnica za djecu predškolske dobi*, preuzeto 02.07.2021. sa: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:474058>
- Crnković, M. (1990.), *Dječja književnost : priručnik za studente i nastavnike*, Školska knjiga, Zagreb
- Čačko, P. (2000.), *Slikovnica, njezina definicija i funkcije*, tekst objavljen u zborniku *Kakva knjiga je slikovnica.*, , 12 - 17., Knjižnice grada Zagreba, Zagreb
- Furlan, I. (1963.), *Govorni razvoj djeteta*, Savremena škola, Beograd
- Hadaš, E. (2016.): *Uloga slikovnice i važnost čitanja djeci rane i predškolske dobi*, preuzeto 03.05.2021. sa: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:147:542495>
- Kos-Paliska, V. (1997.), *Likovni govor slikovnice*, tekst objavljen u zborniku *Dječja knjiga u Hrvatskoj danas: teme i problemi*, Zagreb
- Majhut, B., Zalar., D. (2008.), *Slikovnica*, u: Hrvatska književna enciklopedija
- Martinović, I. (2011.), *Slikovnica kao poticajni materijal za leksički razvoj djece u trećoj godini života*, Osijek
- Narančić Kovač, S. (2015.), *Jedna priča – dva pripovjedača, slikovnica kao pripovijed*, ArTresor naklada, Zagreb
- Nola, D. (1972.), *Društvena odgovornost za dječju knjigu*, *Umjetnost i dijete* 4 (19/20)
- Siegner, I. (2014.), *Zmajić Kokos i njegove pustolovine*, Planet Zoe, Velika Gorica
- Siegner, I. (2014), *Zmajić Kokos ide u školu*, Planet Zoe, Velika Gorica
- Siegner, I. (2014.), *Zmajić Kokos i blago u džungli*, Planet Zoe, Velika Gorica
- Siegner, I. (2014.), *Zmajić Kokos u svemiru*, Planet Zoe, Velika Gorica
- Siegner, I. (2017.), *Zmajić Kokos i tajna mumije*, Planet Zoe, Velika Gorica
- Siegner, I. (2017), *Zmajić Kokos u kamenom dobu*, Planet Zoe, Velika Gorica
- Siegner, I. (2017.), *Zmajić Kokos i dinosauri*, Planet Zoe, Velika Gorica
- Siegner, I. (2017), *Zmajić Kokos i školski izlet u nepoznato*, Planet Zoe, Velika Gorica

Starč, B., Čudina Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M. (2004.), *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi: priručnik za odgojitelje, roditelje i sve koji odgajaju djecu predškolske dobi*, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb

Visinko, K. (2000.), *Slikovnica u životu čovjeka*, Časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja, Osijek

Zalar, D. (2001.), *Zmajevi – od nebeske i paklene sile do zrcala čovjeka*, u: Književna smotra : časopis za svjetsku književnost, god.33, str. 83-101

Mrežne stranice

Der kleine Drache Kokonuss na adresi <https://www.drache-kokonuss.de/> (01.07.2021.)

Wiki na adresi https://second.wiki/wiki/ingo_siegner (31.06.2021.)

Planet slikovnica na adresi <http://slikovnice.info/autori-slikovnica/pisac/ingo-siegner> (31.06.2021.)

Izjava o izvornosti završnog rada

Izjavljujem da je moj završni rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

(vlastoručni potpis studenta)